

ปาฐกถาวันปรีดิฯ '39

มงคลของชีวิต

ในธรรมะ 'ระวี ภาวิไล'

มติชน สุดสัปดาห์

สถาบันปรีดี พนมยงค์

จะ นปรีดี พนมยงค์คือวันที่ 11 พฤษภาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของรัฐบาลอานูไรสุทธานันท์ ในปี 2539 นี้ สถาบันปรีดี พนมยงค์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกันจัดกิจกรรมหลายรายการ

หนึ่งในหลายรายการที่จัดขึ้นที่สถาบันปรีดีฯ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม คือ ปาฐกถาปรีดี พนมยงค์ ซึ่ง ดร.ระวี ภาวิไล เป็นผู้นำเสนอเรื่อง มงคลในทวาระของข้าพเจ้า

อันเป็นปาฐกถาที่ผู้อ่านได้มาฟังถึงกระแสน้ำกำลังไหลนำอยู่ในสังคมด้วยความป็นห่วง และให้ธรรมที่เป็นมงคลแก่ชีวิต ซึ่งผู้ฟังสามารถนำไปปฏิบัติได้หากต้องการชีวิตที่เป็นมงคล

ต่อไปนี้เป็นข้อความบางส่วนจากคำปาฐกถา

“ในสังคมปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงมากมาย แต่กิเลสของมนุษย์มันไม่เปลี่ยน สภาพแวดล้อมของสังคมอาจจะเปลี่ยนไป ภูมิประเทศเปลี่ยนไป มีวัฒนธรรมเกิดขึ้น อันเป็นวิถีชีวิตของแต่ละยุคแต่ละสมัย สิ่งเหล่านี้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาและยุค แต่กิเลสของมนุษย์ไม่เปลี่ยน

ปัจจุบันเป็นสังคมที่เราเรียกกันว่าเป็นสังคมข่าวสารข้อมูล คนไทยยุคนี้ถือว่ามีความสามารถใช้เทคโนโลยีต่างๆ หรืออินเตอร์เน็ตก็ตาม แล้วเป็นผู้เสนอข่าวหรืออะไรก็ได้ ข่าวสารข้อมูลมันเหมือนน้ำที่ไหลท่วมมา

เหมือนกับทีวีที่มีทั้งช่องที่ออกอากาศ 24 ชั่วโมงให้เลือกด้วย มันทำให้คนไขว่คว้า เป็นเรื่องที่น่ากลัวมาก ถูกหลอกลวงของเรามากแต่ยุคนี้คนก็หาหนทางมองจอที่มีภาพต่างๆ สิ่งนั้นมันหลอกลวงอะไร เราสามารถจะเลือกมันได้หรือเปล่า

หลานสาวผมอายุไม่กี่ขวบดูโทรทัศน์แล้วก็กลัวผีมาก กลัวในสิ่งที่มาบนเทคโนโลยี หรือเรื่องทางเพศที่มากับเทคโน โลยีเช่นเดียวกัน

เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ความรู้ทั้งหลายมากมายที่มีอยู่ในอินเตอร์เน็ตมันจะท่วมทับคนตายแล้ว อย่าไปเหยียดมัน ตอนนั้นแค่หนังสือพิมพ์ถ้าซื้อมาให้ครบทุกฉบับแล้วอ่านหมดไหม มันต้องเลือก แล้วจะเลือกอะไร

ดร.ระวี ภาวิไล

มันต้องมีศิลปะของการดำรงชีวิต ศิลปะของการใช้ทุกอย่างที่เรามีในปัจจุบัน เทคโนโลยีคือคือไปไหนคือคือการใช้ประโยชน์จากความรู้เพื่อความสะดวกสบายของการดำรงชีวิต ไม่ใช่ให้มันมาเป็นนาย ระวีงเทคโนโลยีจะมาป็นนายเรา แล้วถ้าวันหนึ่งจะทรยศ ทุกวันนี้ชีวิตเราขึ้นอยู่กับมันถึงขนาดที่ว่าเวลาจะใช้เงินก็ต้องเอาบัตรไปเสียบในตู้ เพื่อให้เงินออกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้เงินเดือนออกผมเห็นคนงานหญิงไปกดเงินเดือนที่ตู้เอทีเอ็ม แล้วไม่มีเงินออกมา ไม่รู้ว่าเป็นจายเงินเดือนไม่ได้เอาเงินเข้าหรืออะไร รู้แต่ว่าวันนั้นคนงานเขาก็ไม่ได้เงินใช้

เรากำลังเป็นทาสกลไกอันนั้น แต่คนที่ทำระบบเหล่านี้ไว้เขาไม่ได้มารับรู้

เหมือนกันเรื่องคอมพิวเตอร์ในปี ค.ศ.2000 ซึ่งการดึงระบบอ่านตัวเลขของปีโนคอมพิวเตอร์ที่ถูกกำหนดไว้ให้อ่านเฉพาะเลข 2 ตัวท้ายของปี ค.ศ.เท่านั้น โดยละหมายเลขตัวหน้าเอาไว้ ซึ่งเมื่อถึงปี 2000 ระบบคอมพิวเตอร์ก็จะขึ้นว่าปี 00 ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าใจว่าเวลาช้อนกลับไปที่ปี ค.ศ.1900 จะส่งผลให้

ศ.ดร.ปรีดี พนมยงค์ รัฐบาลอานูไร

□□ ถ้าเดินเข้าขึ้นมาในใจให้คนทั้งหลายเป็นสุขเกิดมันเป็นบุญที่ทำไว้แล้วเมื่อเข้านี้ ไม่ได้เป็นบุญที่ทำไว้ตั้งแต่ชาติก่อน ที่นึกเท่าไรก็นึกไม่ออกว่าเราทำอะไรไว้บ้าง เราต้องไม่ประมาทในธรรม ควรรู้จักว่าในชีวิตเรา อะไรเป็นสิ่งที่ดีสำหรับชีวิตเรา รู้ว่าเหตุนี้จะทำให้เกิดผลดี เหตุนี้จะทำให้เกิดผลร้าย แล้วจะเห็นสมณะ เห็นผู้สงบ รู้ว่าคนไหนสงบจริง คนไหนไม่สงบแต่ทำตัวเป็นผู้สงบ มันจะต้องมีประสบการณ์ชีวิตมากตามสมควรจึงจะรู้ทัน □□

เกิดความปั่นป่วนขึ้นกับองค์กรต่างๆ มากมาย แล้วขณะนี้ก็ไม่ว่าจะคิดแต่เรื่องนี้นักยังใจ ต้องใช้คำใช้ข้อเท่าไร เรื่องพวกนี้มีความน่ากลัวแค่ไหน”

เมื่อสังคมเป็นเช่นนี้จะใช้ชีวิตอย่างไร

“ในการใช้ชีวิตต้องรู้จักนอนอนันต์ ไม่โลก มีความสันโดษ รู้จักใช้ทรัพยากรเท่าที่มีให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ไม่ใช่ใช้มันแค่นี้ แต่จะใช้มากกว่าที่มี มีขันติ ใจอดกลั้น ใจเข้มแข็ง อดทนต่องานหนัก อดทนต่อความร้อนหนาว อดทนต่อคำนิพนธ์ว่าร้ายของคน ดังคนอยู่ในขอบทั้งกายว่าใจ อันนี้จะต้องฝึกตั้งแต่ปฐมวัยให้อยู่ในแนวทางที่ดี

ในการทำงานต้องรับฟังคำวิจารณ์ คำสอน คำติชม ไม่ใช่คิดว่าตัวเองดีเสมอ ต้องรักที่จะเรียนรู้ ถ้าเดินเข้าขึ้นมาในใจให้คนทั้งหลายเป็นสุขเกิด

มันเป็นบุญที่ทำไว้แล้วเมื่อเข้านี้ ไม่ได้เป็นบุญที่ทำไว้ตั้งแต่ชาติก่อน ที่นึกเท่าไรก็นึกไม่ออกว่าเราทำอะไรไว้บ้าง

เราต้องไม่ประมาทในธรรม ควรรู้จักว่าในชีวิตเรา อะไรเป็นสิ่งที่ดีสำหรับชีวิตเรา รู้ว่าเหตุนี้จะทำให้เกิดผลดี เหตุนี้จะทำให้เกิดผลร้าย

แล้วจะเห็นสมณะ เห็นผู้สงบ รู้ว่าคนไหนสงบจริง คนไหนไม่สงบแต่ทำตัวเป็นผู้สงบ มันจะต้องมีประสบการณ์ชีวิตมากตามสมควรจึงจะรู้ทัน”

ทุกคำพูดในปาฐกถาแฝงไว้ด้วยข้อคิดที่เตือนสติคนทุกคนให้รู้เท่าทันความเป็นไปในสังคม ไม่ให้ถูกพัดพาไปตามกระแสอันเชี่ยวกรากด้วยความรวดเร็ว--จนเกิน ไป